Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro zahraniční věci

XXXX(INI)

11.10.2024

NÁVRH ZPRÁVY

o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva za rok 2024
(XXXX(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodaj: Nicolás Pascual De La Parte

PR_INI

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....11

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva za rok 2024 (XXXX(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

– s ohledem na hlavu V Smlouvy o Evropské unii, zejména na kapitolu 2 oddíl 2 o ustanoveních o společné bezpečnostní a obranné politice (SBOP),

– s ohledem na Versailleské prohlášení přijaté na neformálním zasedání hlav států a předsedů vlád dne 11. března 2022,

– s ohledem na „Strategický kompas pro bezpečnost a obranu – Za Evropskou unii, která chrání své občany, hodnoty a zájmy a přispívá k mezinárodnímu míru a bezpečnosti“, který schválila Rada dne 21. března 2022 a potvrdila Evropská rada dne 25. března 2022,

– s ohledem na pakt pro civilní SBOP – Na cestě k efektivnějším civilním misím, schválený Radou dne 22. května 2023,

– s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2017/2315 ze dne 11. prosince 2017, kterým se zřizuje stálá strukturovaná spolupráce (PESCO) a stanoví seznam zúčastněných členských států[1],

– s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2024/890 ze dne 18. března 2024, kterým se mění rozhodnutí (SZBP) 2021/509 o zřízení Evropského mírového nástroje[2],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/697 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zřizuje Evropský obranný fond a zrušuje nařízení (EU) 2018/1092[3],

– s ohledem na roční rozhodnutí o financování, které představuje první část ročního pracovního programu pro provádění Evropského obranného fondu na rok 2024 a které Komise přijala dne 15. března 2024 (C(2024)1702),

– s ohledem na závěry Rady ze dne 22. ledna 2018 o integrovaném přístupu k vnějším konfliktům a krizím a ze dne 24. ledna 2022 o bezpečnostní situaci v Evropě,

– s ohledem na Granadské prohlášení přijaté na neformálním zasedání hlav států a předsedů vlád dne 6. října 2023,

– s ohledem na závěry Rady ze dne 27. května 2024 o bezpečnosti a obraně EU,

[1] Úř. věst. L 331, 14.12.2017, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj.
[2] Úř. věst. L, 2024/890, 19.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/890/oj.
[3] Úř. věst. L 170, 12.5.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

– s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 10. listopadu 2022 nazvané „Akční plán pro vojenskou mobilitu 2.0“ (JOIN(2022)0048),

– s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 5. března 2024 nazvané „Nová strategie pro evropský obranný průmysl: dosahování připravenosti EU prostřednictvím pohotového a odolného evropského obranného průmyslu“ (JOIN(2024)0010),

– s ohledem na zprávu vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 20. června 2024 nazvanou „Zpráva o společné zahraniční a bezpečnostní politice – Naše priority v roce 2024“,

– s ohledem na politické pokyny pro příští Evropskou komisi na období 2024–2029, které dne 18. července 2024 předložila kandidátka na předsedkyni Evropské komise Ursula von der Leyenová, nazvané „Europe’s choice“ (Evropa si musí vybrat),

– s ohledem na zprávu Maria Draghiho ze dne 9. září 2024 o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti a na její čtvrtou kapitolu pojednávající o zvýšení bezpečnosti a snížení závislosti,

– s ohledem na partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany, které EU podepsala dne 21. května 2024 s Moldavskem a dne 28. května 2024 s Norskem,

– s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 (2000) ze dne 31. října 2000, č. 1889 (2009) ze dne 5. října 2009, č. 2122 (2013) ze dne 18. října 2013, č. 2242 (2015) ze dne 13. října 2015 a č. 2493 (2019) ze dne 29. října 2019 o ženách, míru a bezpečnosti a na rezoluce č. 2250 (2015) ze dne 9. prosince 2015, č. 2419 (2018) ze dne 6. června 2018 a č. 2535 (2020) ze dne 14. července 2020 o mládeži, míru a bezpečnosti,

– s ohledem na Pakt pro budoucnost, který dne 23. září 2024 přijaly hlavy států a předsedové vlád členských států OSN, a na jeho druhou kapitolu pojednávající o mezinárodním míru a bezpečnosti,

– s ohledem na Severoatlantickou smlouvu,

– s ohledem na prohlášení ze summitu ve Washingtonu, které dne 10. července 2024 vydaly hlavy států a předsedové vlád Severoatlantické aliance (NATO) účastnící se zasedání Severoatlantické rady ve Washingtonu,

– s ohledem na své usnesení ze dne 28. února 2024 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2023[4],

– s ohledem na své usnesení ze dne 29. února 2024 o potřebě neochvějné podpory EU Ukrajině dva roky od začátku útočné války Ruska proti Ukrajině[5],

– s ohledem na své usnesení ze dne 17. července 2024 o potřebě trvalé podpory Ukrajiny

[4] Přijaté texty, P9_TA(2024)0105.
[5] Přijaté texty, P9_TA(2024)0119.

ze strany EU[6],

– s ohledem na své usnesení ze dne 19. září 2024 o pokračující finanční a vojenské podpoře Ukrajiny ze strany členských států EU[7],

– s ohledem na článek 55 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9–xxxxx/2024),

A. vzhledem k tomu, že podle tzv. normandského indexu z roku 2024[8] došlo v minulém roce ke zhoršení situace, pokud jde o celosvětový mír a bezpečnost, a to mimo jiné v důsledku konfliktů, geopolitické rivality, rostoucí militarizace a hybridních hrozeb;

Důsledky měnícího se geopolitického paradigmatu pro evropskou bezpečnost

1. zdůrazňuje, že bezpečnost evropského kontinentu je ohrožena tak závažným způsobem, že to nemá v období od druhé světové války obdoby; vyjadřuje hluboké znepokojení nad nárůstem geopolitických rozdílů, novými imperialistickými ambicemi autoritářských mocností usilujících o dominanci, systémovým soupeřením velkých mocností, nacionalistickým unilateralismem a primárním a rostoucím využíváním síly a násilí ze strany některých států a nestátních subjektů k prosazování svých politických cílů a zájmů nebo k řešení sporů; domnívá se, že tento trend představuje změnu paradigmatu, neboť převrací logiku budování mezinárodní bezpečnosti na základě dodržování mezinárodního práva, mezinárodního řádu založeného na pravidlech a multilateralismu;

Reakce EU: nová éra evropské bezpečnosti a obrany

2. zdůrazňuje, že je naprosto nezbytné, aby se EU vypořádala s výzvami, které představují četné a neustále se vyvíjející hrozby pro její bezpečnost, a aby za tímto účelem začala uplatňovat nové politiky a opatření, které EU a jejím členským státům umožní kolektivně a soudržně posílit svou obranu v Evropě a svou akceschopnost na celosvětové úrovni;

3. vítá v tomto ohledu cíl předsedkyně Komise, která chce budováním skutečné evropské obranné unie zahájit novou éru evropské obrany a bezpečnosti; vítá skutečnost, že dne 17. září 2024 byl navržen vůbec první komisař pro obranu a vesmír, který dostal za úkol, aby ve spolupráci s místopředsedou Komise, vysokým představitelem Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku připravil během prvních sto dnů svého mandátu bílou knihu o budoucnosti evropské obrany;

4. vyzývá EU a její členské státy, aby urychlily plnění svých závazků v rámci Versailleského prohlášení přijatého dne 11. března 2022 a převzaly větší odpovědnost za svou obranu a bezpečnost, mimo jiné dosažením větší strategické autonomie;

[6] Přijaté texty, P10_TA(2024)0003.
[7] Přijaté texty, P10_TA(2024)0012.
[8] Studie „Mapping threats to peace and democracy worldwide – Normandy Index 2024“ (Mapování hrozeb pro mír a demokracii na celém světě – Normandský index 2024), Evropský parlament, výzkumná služba Evropského parlamentu, září 2024.

zdůrazňuje, že základními kameny evropské kolektivní obrany jsou i nadále NATO a transatlantické partnerství se Spojenými státy; zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy EU zintenzivnily své úsilí tím, že zvýší své výdaje a zajistí více společných kapacit, čímž posílí své ozbrojené síly, které mohou být nasazeny v rámci operací na vnitrostátní úrovni či v rámci NATO nebo EU;

5. souhlasí s ambicí vybudovat evropský pilíř v rámci NATO a zdůrazňuje, že rozvoj evropské obranné unie může jít ruku v ruce s prohloubením spolupráce mezi EU a NATO;

Posílení evropské bezpečnosti: podpora Ukrajiny poskytováním vojenských kapacit bez omezení jejich využívání s cílem ukončit útočnou válku Ruska

6. znovu potvrzuje, že stojí pevně za EU a jejími členskými státy, které v reakci na ruskou útočnou válku projevují Ukrajině solidaritu, a souhlasí s tím, aby jí poskytovaly vojenské prostředky, které jsou nezbytné k obraně, ukončení konfliktu a obnovení její územní celistvosti v rámci jejích mezinárodně uznaných hranic; s potěšením bere na vědomí společné bezpečnostní závazky mezi EU a Ukrajinou i dvoustranné bezpečnostní dohody, které s Ukrajinou uzavřely některé členské státy; znovu vyzývá členské státy, aby urychlily dodávky zbraní, systémů protivzdušné obrany a munice na Ukrajinu, včetně řízených střel s plochou dráhou letu vypouštěných ze vzduchu; žádá členské státy EU o zrušení veškerých omezení, jež brání Ukrajině, aby v souladu s mezinárodním právem používala západní zbraňové systémy proti vojenským cílům v Rusku;

7. vyzývá EU a její členské státy, aby pomohly Ukrajině vybudovat co nejširší mezinárodní koalici na podporu jejího plánu vítězství, který předložil ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj, neboť se jedná o jediný způsob, jak skutečně obnovit svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny na základě mezinárodního práva, a přimět tak Rusko, aby se zodpovídalo za své válečné zločiny, včetně zločinu agrese, a zajistit ruské reparace a další platby za obrovské škody napáchané na Ukrajině;

8. zdůrazňuje význam Evropského mírového nástroje (EPF), který zásadním způsobem pomáhá ukrajinským ozbrojeným silám zajistit vojenské schopnosti a výcvik a zároveň zajišťuje koordinaci všech zúčastněných stran prostřednictvím mechanismu informačního střediska, jehož hostitelem je Vojenský štáb EU; vítá, že v rámci nástroje EPF byl zřízen zvláštní Fond pomoci Ukrajině, a vyzývá k navýšení finančních zdrojů na vojenskou pomoc Ukrajině prostřednictvím tohoto nástroje; naléhavě vyzývá Maďarsko, aby zrušilo své veto ohledně vojenské podpory Ukrajiny z nástroje EPF včetně dohodnutých náhrad členským státům, které Ukrajině poskytly vojenskou pomoc;

Spojení sil za účelem zvýšení obranných schopností

9. s potěšením bere na vědomí vizi stanovenou ve Strategii pro evropský obranný průmysl doprovázenou návrhem Komise na zřízení Programu pro evropský obranný průmysl; podporuje cíl, kterým je posílit připravenost obranného průmyslu EU, aby členské státy mohly určovat a projednávat společné plánování a zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany, jakož i evropské obranné projekty společného zájmu;

10. zdůrazňuje, že je třeba překonat roztříštěnost vnitřního trhu EU s obrannými produkty, neboť vede ke zbytečnému zdvojování a k nárůstu neefektivnosti ve výdajích na obranu; vyzývá Komisi, aby předložila návrhy na dokončení vnitřního trhu EU v oblasti obrany, které budou založeny zejména na posouzení pravidel EU pro zadávání zakázek v oblasti obrany a transfer produktů pro obranné účely a na identifikaci a analýze omezení a mezer ve stávajícím právním rámci;

11. zdůrazňuje, že je důležité zajistit vyváženost mezi posílením stávajících schopností zbrojního průmyslu EU v krátkodobém a střednědobém horizontu a podporou výzkumu a vývoje nového a inovativního vojenského vybavení a vyzbrojování přizpůsobeného potřebám ozbrojených sil členských států;

Nový Strategický kompas: podpora společné strategické vize a soudržnosti a zlepšení rozhodování EU v otázkách obrany v institucionálním rámci EU

Strategický kompas

12. zdůrazňuje, že od přijetí Strategického kompasu členskými státy v březnu 2022 se geopolitická situace rychle mění; vyzývá proto k přezkumu Strategického kompasu na základě komplexního společného posouzení hrozeb; dále vyzývá Komisi a místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby předložili aktualizovanou verzi Strategického kompasu vycházející z tohoto přezkumu, a žádá, aby se tato aktualizace stala podkladem pro vypracování bílé knihy o budoucnosti evropské obrany;

Správa obrany: posílení institucionálního rámce EU a rozhodovacího procesu v oblasti obrany a bezpečnosti

13. navrhuje, aby Rada přezkoumala institucionální uspořádání svých rozhodovacích orgánů odpovědných za obranu a bezpečnost a zvážila zřízení nového stálého rozhodovacího orgánu složeného z ministrů obrany členských států;

14. opakuje svou výzvu k posílení schopnosti EU v oblasti vojenského plánování a vedení a k dosažení plné operační schopnosti, mimo jiné poskytnutím odpovídajících prostor, personálu, posíleného velení a kontroly a účinných komunikačních a informačních systémů pro všechny mise a operace SBOP; znovu vyjadřuje svou plnou podporu úsilí o to, aby kapacita EU pro rychlé nasazení dosáhla v roce 2025 plné operační schopnosti a aby měla k dispozici nejméně 5 000 vojáků pro záchranné a evakuační úkoly, počáteční vstupní a stabilizační operace nebo dočasné posílení misí;

Navýšení zdrojů určených na společnou bezpečnostní a obrannou politiku EU

15. vítá skutečnost, že členské státy zvýšily rozpočty a investice v oblasti obrany a že EU v roce 2024 zvýšila rozpočet SBOP, třebaže jen mírně; vyzývá členské státy, které dosud nedosáhly minimální prahové hodnoty 2 % HDP určených na výdaje na obranu, aby se pevně zavázaly k postupnému zvyšování svých vojenských rozpočtů; doporučuje, aby členské státy na základě průběžné analýzy potřeb v oblasti schopností tuto prahovou hodnotu ještě zvýšily, zejména s ohledem na společné zadávání veřejných zakázek na obranné schopnosti;

16. vyzývá Komisi a členské státy, aby zahájily otevřenou diskusi na základě doporučení uvedených v Draghiho zprávě o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti, včetně navýšení zdrojů vyčleněných na bezpečnost a obranu v příštím víceletém finančním rámci a prozkoumání všech možností financování za tímto účelem; dále vyzývá členské státy, aby změnily proces financování nástroje EPF s cílem zajistit dostatečnou a udržitelnou podporu partnerům a spojencům a zároveň zajistit soulad s misemi a operacemi SBOP;

Účinnější příspěvek k celosvětovému míru prostřednictvím společné bezpečnostní a obranné politiky EU a posílení úlohy EU jakožto bezpečnostního aktéra

Zmírňování napětí, předcházení válkám a podpora řešení konfliktů

17. vyjadřuje hluboké a rostoucí znepokojení nad tím, že Čína podporuje Rusko v jeho útočné válce proti Ukrajině, a to zejména tím, že do Ruska vyváží zboží dvojího užití a že společnosti se sídlem v Číně se i nadále zapojují do vyhýbání se sankcím a jejich obcházení; je rovněž hluboce znepokojen rostoucím počtem nepřátelských činů Číny proti Tchaj-wanu, včetně kybernetických útoků, vlivových kampaní, pronikání čínských válečných letounů do tchajwanského identifikačního pásma protivzdušné obrany a přerušení podmořských kabelů;

18. vyzývá čínské orgány, aby ukončily veškeré agresivní jednání, zejména letecké a námořní operace v Tchajwanském průlivu a Jihočínském moři, které ohrožují stabilitu v indicko-tichomořském regionu, a tím oslabují mezinárodní bezpečnost, svrchovanost zemí v tomto regionu, bezpečnost lidského života na moři a svobodu plavby;

19. co nejdůrazněji odsuzuje Írán za jeho destabilizující činnost v oblasti Blízkého východu a za to, že nadále podporuje teroristické skupiny, které představují přímou hrozbu pro regionální a celosvětovou bezpečnost; vyjadřuje však plnou podporu občanské společnosti a demokratickým silám v Íránu a solidaritu s nimi;

20. znovu odsuzuje zavrženíhodné teroristické útoky spáchané dne 7. října 2023 teroristickou organizací Hamás proti Izraeli, které přispěly k další destabilizaci na Blízkém východě a jejichž dopady byly ještě umocněny útoky na Izrael ze strany íránských spojenců (jako jsou teroristické organizace včetně Hizballáhu v Libanonu a Hútiů v Jemenu) a samotného íránského režimu;

Mise a operace SBOP

21. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a členské státy, aby i nadále zaváděli inovativní postupy v rámci misí a operací SBOP, a to i prostřednictvím silných, flexibilních a modulárních mandátů, s cílem přizpůsobit se proměnlivé bezpečnostní situaci a potřebám hostitelských zemí a využívat synergie a doplňkovost mezi civilním a vojenským rozměrem SBOP;

Zlepšení schopnosti EU řešit bezpečnostní výzvy

Zpravodajská kapacita

22. zdůrazňuje, že je důležité posílit sdílení zpravodajských informací a výměnu informací mezi členskými státy a orgány EU včetně Parlamentu, aby bylo možné zajistit lepší přehled o situaci a lépe předvídat hrozby pro kolektivní bezpečnost a čelit jim a vymezit společná opatření v rámci SBOP, zejména v oblasti řešení krizí;

Obrana proti hybridním útokům a dezinformacím

23. vyjadřuje vážné znepokojení nad narůstajícími bezpečnostními výzvami, které představují kybernetické a hybridní útoky a zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, jejichž cílem je mimo jiné oslabit stabilitu demokratických společností, zejména v období před volbami; vyzývá Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost, aby posílily svou schopnost řešit tyto výzvy a zvýšily odolnost proti dezinformacím;

Vesmír

24. vítá zjištění a doporučení, která ve své zprávě o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti navrhuje Mario Draghi a která vybízejí členské státy, aby aktualizovaly pravidla pro řízení a investice v kosmické oblasti, zejména v souvislosti s obranou;

Kontrola a nešíření zbraní a odzbrojení

25. vyjadřuje politování nad tím, že v současné nestabilní geopolitické situaci dochází k oslabování režimů nešíření zbraní a odzbrojování, a vyzývá ke znásobení úsilí o zvrácení tohoto trendu;

Obrana a společnost

26. zdůrazňuje, že má-li vzniknout povědomí o evropské obraně, je třeba, aby občané EU lépe chápali bezpečnostní hrozby a rizika; vyzývá EU a její členské státy, aby vytvořily informační a vzdělávací programy zaměřené na zlepšení vědomostí občanů, a zejména mladých lidí, o obraně a na posílení odolnosti společností vůči bezpečnostním hrozbám a zlepšení připravenosti na ně;

Posílení spolupráce a partnerství v oblasti obrany

27. zdůrazňuje, že partnerský rozměr Strategického kompasu je důležitý pro upevňování spolupráce mezi EU a jejími spojenci a partnery po celém světě, aby mohli čelit zahraničním strategiím zaměřeným na oslabení EU a jejích partnerů a na destabilizaci mezinárodního řádu založeného na pravidlech;

Spolupráce EU–NATO

28. zdůrazňuje, že je důležité, aby NATO a EU hrály při podpoře mezinárodní bezpečnosti vzájemně se doplňující, soudržnou a vzájemně se posilující úlohu, a zabránily tak zdvojování úsilí v oblasti obrany; vítá skutečnost, že po přistoupení Finska k NATO v roce 2023 následovalo v roce 2024 i Švédsko, což představuje historický krok směrem k posílení bezpečnosti v Evropě;

Partnerství s USA

29. domnívá se, že je zásadně důležité dále rozvíjet úzké vztahy EU s USA vybudované na sdílených hodnotách demokracie, svobody a právního státu; oceňuje angažovanost Spojených států a jejich zapojení, pokud jde o územní obranu Evropy, zejména s ohledem na útočnou válku Ruska proti Ukrajině;

Partnerství se Spojeným královstvím

30. domnívá se, že je nezbytné formalizovat partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany se Spojeným královstvím jako prostředek k posílení evropské bezpečnosti a evropského pilíře NATO, zejména v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině;

Partnerství se zeměmi západního Balkánu

31. zdůrazňuje, že bezpečnost EU je úzce spjata s bezpečností jejích nejbližších sousedů ve východním a jižním sousedství a na západním Balkáně;

Rozsáhlejší zapojení Evropského parlamentu do SBOP

32. zdůrazňuje, že posílení SBOP, které je jednou z politických priorit desátého volebního období, a zvýšení výdajů na politiky a programy v oblasti obrany na úrovni EU a členských států vyžaduje plnou parlamentní kontrolu a odpovědnost;

°

° °

33. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Evropské radě, Radě, místopředsedovi Evropské komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, předsedkyni Komise a příslušným komisařům, generálnímu tajemníkovi OSN, generálnímu tajemníkovi NATO, předsedovi Parlamentního shromáždění NATO, agenturám EU působícím v oblasti bezpečnosti a obrany a vládám a parlamentům členských států.

* * *

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

V posledních letech, a zejména od začátku útočné války Ruska proti Ukrajině, musí EU čelit četným a bezprecedentním bezpečnostním hrozbám a novým krizím vznikajícím v jejím blízkém zeměpisném prostředí, včetně dopadů teroristických útoků Hamásu na Izrael z října 2023.

EU zareagovala na tento negativní vývoj tím, že se více zapojila do evropské bezpečnosti a obrany, prozkoumává nové směry a zahajuje nové iniciativy s cílem kolektivně a na základě spolupráce posilovat a rozvíjet své obranné schopnosti.

Tato první výroční zpráva o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky EU (SBOP) v desátém volebním období má za cíl představit posouzení Evropského parlamentu týkající se pokroku SBOP v současném geopolitickém a bezpečnostním kontextu, a reagovat tak na zprávu vysokého představitele Unie pro zahraniční politiku s názvem „Zpráva o společné zahraniční a bezpečnostní politice – naše priority v roce 2024“ zveřejněnou dne 20. června 2024. Obsahuje rovněž doporučení týkající se nejdůležitějších možností, jak posílit politiky a opatření zaměřené na budoucnost v několika rozměrech, včetně pokroku při institucionálním rozhodování, společného rozvoje vojenských a vyzbrojovacích schopností a způsobů jejich financování.